

Industrihistoria

BOK: När Finland reste sig ur krigets aska

FÖRFATTARE: Heinz Ramm-Schmidt

FÖR AG: Litorale 2002,

155 sidor

PRIS: Ca 29,70 euro

BÖCKER

Företagsledaren **Heinz Ramm-Schmidt** har i en bok, som fått titeln När Finland reste sig ur krigets aska, gett minnesbilder från de dramatiska efterkrigsåren, då hela vårt näringsliv måste omstruktureras för att klara av de obarmhärtigt hårda ryska krigsskadeståndskraven.

Författaren konstaterar redan i sitt förord, att Finland under bara några årtionden utvecklades till ett industriland "från att tidigare ha varit nästan helt beroende av lantbruket."

HEINZ RAMM-SCHMIDT utbildade sig till ekonom, men han kom att tjänstgöra inom metallindustrin. Det var ju också

denna bransch, som skulle få den största betydelsen för krigsskadeståndsleveranserna. Eftersom hela verksamheten var strängt reglerad och statsövervakad, kom både handels- och industriministeriet och folkförsörjningsministeriet att spela en avgörande roll för varuhantering och licenstilldelning.

PÅ TAL OM SITT samarbete med de statliga myndigheterna nämner författaren också **Osmo Kopola**, avdelningschef vid handels- och industriministeriet och mycket inflytelserik i ärenden som gällde import- och exportlicenserna. Leveransavtal kom ofta till stånd först efter segdragna underhandlingar med ryska myndigheter.

För Ekenäsbor av något äldre årgång är Osmo Kopola inte något okänt namn. Efter att ha lämnat sin tjänst vid ministeriet i slutet av 1940-talet slog sig Kopola ned i Ekenäs skärgård, köpte Sommarö gård på Skärlandet och inrät-

tade där ett fiskfryseri. På platsen finns nu Skåldö fiskebod.

FÖRFATTAREN BERÄTTAR livfullt om alla de svårigheter som mötte företag inom metallbranschen, som satsade på en ny produkt. Det gällde att få tag på lämpliga tillverkningsmaskiner, anställa formgivare, skaffa material och reservdelar. Det mesta av komponenter och halvfabrikat måste givetvis köpas utomlands. Konkurrensen var stenhård, och man kopierade och lånade idéer där man fann dem – relativt hänsynslöst.

EN AV DE PRODUKTER som författaren var med om att framställa var Solifer-mopeden. Det var i början av 1950-talet. Svårigheter satte in redan då det gällde att konstruera en tillräckligt effektiv dynamo för mopedlyktan. Sedan gällde det att sätta i gång produktionen, organisera reklamkampanj och bygga ut ett försäljningsnät. Typiskt för perioden var att man lyckades engagera

skolstyrelsen i marknadsföringen – samarbetet förverkligades som en del av skolornas undervisning i trafikvet.

Mopeden var inte långlivad som populärt fortskaffningsmedel. Så snart bilimporten kommit i gång på allvar blev den en sällsynthet på våra trafikleder. Men mopedens svare under en övergångstid mot ett påtagligt behov och gjorde god tjänst.

Andra produkter som Ramm-Schmidt var med om att introducera i Finland var motorsågen och husvagnen.

HEINZ RAMM-SCHMIDTS bok är naturligtvis inte någon omfattande, övergripande industrihistorik. Men den ger en intressant inblick i företagandets – speciellt den småskaliga metallindustrins – arbets- och utvecklingsmöjligheter under de svåra åren efter kriget, då vårt lands produktionsmönster måste omskapas för att det skulle kunna möta nya krav.

HENRIK CEDERLÖF